

Ζέτα Γκότση

Η ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ «ΑΠΟΚΡΥΦΩΝ»

ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ

ΣΤΑ 1845, ΔΥΟ ΜΟΛΙΣ ΧΡΟΝΙΑ μετά τη δημοσίευση του *Les Mystères de Paris* (1842-3) του Eugène Sue, έρχονται στο φως της δημοσιότητας δύο ελληνικές μεταφραστικές εκδοχές του μυθιστορήματος, μια στην Αθήνα και μια στη Σμύρνη. Στην τρίτομη μετάφρασή του «διά τους ομογενείς» ο Ισίδωρος Σκυλίσης συστεινεί το μυθιστόρημα στους συνδρομητές του i) για τη «φιλόανθρωπον ερμηνεία» του και ii) για την «εμπειρία του κόσμου» που προσφέρει στον αθώο και ενδεχομένως άπειρο αναγνώστη.¹ Το 1859 ο Ι.Ε. Γιαννόπουλος, μεταφραστής του *Les vrais mystères de Paris* (1844) του Eugène Francois Vidocq [=A. Lucas], εξαιρεί το μυθιστόρημα τόσο για την ηθική διδασκαλία του, όσο και για «την απλότητα και την αλήθειαν των χαρακτήρων, την ακρίβειαν και την πραγματικότητα των γεγονότων».²

Οι Σκυλίσης και Γιαννόπουλος, όπως και άλλοι μεταφραστές και αρθρογράφοι της εποχής, υπερασπίζονται τα μυθιστορήματα με κοινωνικό προσανατολισμό κατά των γνωστών κατηγοριών για ανηθικότητα και τολμηρή φαντασία: το βασικό τους επιχείρημα είναι ότι η αθλιότητα αποτελεί μία πραγματικότητα που πρέπει να εκτίθεται ώστε να αφυπνίζει την κοινωνική συνείδηση του πολίτη και –σε ορισμένες περιπτώσεις– να προκαλεί την κρατική παρέμβαση.³

Μια δεκαετία αργότερα, το 1868, ο Ιω. Γ. Φραγκιάς δημοσιεύει σε συνέχειες στο βραχύβιο περιοδικό του *Καλλιόπη* την ημιτελή μελέτη «Τα μυθιστορήματα και οι συγγραφείς αυτών». Αφού επισημάνει τα χαρακτηριστικά του μυθιστορήματος, αναλαμβάνει να παρουσιάσει διεξοδικά στους αναγνώστες

